

STRANICKÉ PREFERENCE NA KONCI DUBNA 2002

Ve dnech 22. 4. - 29. 4. 2002 uskutečnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR své pravidelné měsíční šetření názorů obyvatelstva ČR v rámci výzkumu Naše společnost 2002 na základě kvótního výběru. K preferencím se vyjadřovalo celkem 953 osob majících volební právo. (Text obsahuje základní data za soubor voličů, analýzy na dílčích souborech jsou uváděny pouze při dostatečném počtu respondentů.)

I. AKTUÁLNÍ STRANICKÉ PREFERENCE

Všem respondentům jsme položili otevřenou otázku¹ (tj. bez použití seznamu politických stran) mapující, kterou stranu by dotázaní volili za předpokladu, že by se příští týden konaly volby do Poslanecké sněmovny. Strukturu získaných odpovědí přináší přehled v tabulce 1.

Tabulka 1: Stranické preference na konci dubna 2002

ČSSD	24%
ODS	22%
KSČM	12,5%
KDU-ČSL	6%
US-DEU	3%
Koalice	5,5%
Republikáni M. Sládka	1%
SŽJ	0,5%
Strana zelených	0,5%
jiné strany	1%
žádná	7%
neví, neuvedl	17%

V tabulce jsou uvedeny pouze strany, jejichž celkové preference dosahují alespoň 0,5%, strany s nižší podporou jsou zahrnuty do kategorie „jiné strany“

V následujícím textu uvádíme sociodemografické charakteristiky potenciálních voličů jednotlivých politických stran, jimiž se statisticky průkazně liší od průměru populace.

U příznivců **ČSSD** (24%) jsme nezaznamenali žádné výraznější sociodemografické diferece s výjimkou poněkud vyššího podílu důchodců a respondentů ve věku 45 až 59 let.

ODS (22%) je atraktivní zejména pro dotázané s dobrou životní úrovní a voliče s vysokoškolským a úplným středním vzděláním. Strana má silné pozice také u podnikatelů a živnostníků, zaměstnanců v nedělnických profesích, vedoucích pracovníků, dotázaných ve věku 30 až 44 let a mezi muži.

KSČM (12,5%) tradičně oslovuje zejména důchodce, voliče se špatnou životní úrovní a dotázané se základním a středním vzděláním bez maturity. Poněkud vyšší podíl příznivců se rekrutuje také mezi nezaměstnanými.

Mezi voliči **KDU-ČSL** (6%) jsou výrazněji zastoupeny ženy a důchodci. V rámci příznivců **US-DEU** (3%) se výrazněji vyskytují dotázaní s dobrou životní úrovní. Přívrženci **Koalice** (5,5%) se častěji rekrutují mezi podnikateli, lidmi s vysokoškolským vzděláním, duševně pracujícími a dotázanými s dobrou životní úrovní.

¹ Otázka: „Představte si, že by příští týden byly volby do Poslanecké sněmovny. Kterou stranu byste volil?“

II. STRANICKÉ PREFERENCE – SROVNÁNÍ

Tabulka 2 přináší srovnání stranických preferencí od března loňského roku. Ve srovnání s posledním šetřením z přelomu března a dubna nedošlo z hlediska celkové distribuce voličské přízně jednotlivým stranám k významnějším změnám s výjimkou poklesu preferencí KDU-ČSL (-2,5%ních bodů) a US-DEU (-3%ní body) a naopak nárůstu podpory Koalice (+3%ní body). Údaj v posledním řádku představuje pro ilustraci součet preferencí stran sdružených v Koalici včetně dotázaných uvádějících přímo Koalici jako jednotnou volební formaci (5,5%).

Tabulka 2: Srovnání stranických preferencí (březen 2001 až duben 2002)

	01/03	01/04	01/05	01/06	01/07	01/09	01/10	01/11	01/12	02/01	02/02	02/03	02/04
ČSSD	16%	18%	22%	20%	20%	18%	19,5%	20%	24%	23%	25%	22%	24%
ODS	20%	19%	20%	19,5%	18%	18%	19%	19%	18%	18,5%	23%	20%	22%
KSČM	14%	13%	15%	13,5%	13%	11%	13%	11%	10%	13,5%	10%	14%	12,5%
KDU-ČSL	9%	7%	7%	10%	7%	9%	7%	9,5%	7%	8%	9%	8,5%	6%
US-DEU	7%	5%	5%	6%	8%	5%	4%	7%	4%	4%	6%	6%	3%
Koalice (4K)	8%	10%	8%	6%	7%	9%	8%	5%	8%	7,5%	3%	2,5%	5,5%
Koalice (4K) celkem*	25 %	23 %	21%	22%	23%	23,5%	19,5%	22,5%	20%	19,5%	18%	17%	14,5%

* Údaje do ledna letošního roku představovaly součet preferencí stran bývalé čtyřkoalice včetně preferencí dotázaných, kteří spontánně uváděli čtyřkoalici jako jednotnou volební formaci. Pozdější údaje jsou konstruovány analogicky, ovšem již bez preferencí ODA. Pro srovnání stranických preferencí u výzkumů v jednotlivých měsících je velikost náhodné statistické chyby $\pm 1\%$ až 3% (na 95% ní hladině významnosti, tj. v 19 případech z dvaceti.). Pro strany do 15% preferencí je tento interval ± 1 až 2% , pro strany s vyššími preferencemi je to $\pm 3\%$. V tabulce jsou uvedeny pouze strany s dlouhodobě alespoň 5% ní podporou.

III. STRANICKÉ SYMPATIE

Ti dotázaní, kteří v odpovědi na otázku „Kterou stranu byste volil(a)?“ neuvedli žádnou stranu (odpovědi „neví, žádná“, N=250), dostali doplňkovou otázku: „I když zatím nevíte, jakou stranu byste volil, je Vám některá strana sympatičtější, bližší než jiná? Pokud ano, která to je?“ Výsledky v tabulce 3 ilustrují srovnání stranických preferencí (sloupec 1) a stranických sympatií (sloupec 3).

Tabulka 3: Stranické preference a stranické sympatie – srovnání (údaje v %)

Politická strana	Stranické preference (volič by dal hlas)	Vyjádřil sympatie	Stranické sympatie (stranické preference+sympatizanti)
ČSSD	24	4	28
ODS	22	2	24
KSČM	12,5	2	14,5
KDU-ČSL	6	1	7
US-DEU	3	1,5	4,5
Koalice	5,5	2	7,5
RMS	1	0,5	1,5
SŽJ	0,5	0	0,5
SZ	0,5	0,5	1
jiné strany	1	0,5	1,5
Neví, žádná	24	10	10

V tabulce jsou uvedeny pouze strany, jejichž celkové preference dosahují alespoň $0,5\%$, strany s nižší podporou jsou zahrnuty do kategorie „jiné strany“.

IV. ÚČAST VE VOLBÁCH

Na otázku „Představte si, že by příští týden byly volby do Poslanecké sněmovny. Šel byste volit?“ odpovědělo kladně 70% dotázaných s volebním právem („rozhodně ano“ 34% a „spíše ano“ 36%), 21% záporně („spíše ne“ 12% , „rozhodně ne“ 9%). V souladu s minulými šetřeními se předpokládaná volební účast nadále pohybuje nad úrovní dvou třetin dotázaných. Z hlediska preferencí jsou tradičně nejodhodlanější potenciální voliči ODS a KSČM, z nichž je připraveno k volbám rozhodně přijít 49% , resp. 46% .